

ISSN 3030-3710

E-ISSN 3030-3095

ILMIY AXBOROTNOMA

№ 2, 2024

НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК * SCIENTIFIC BULLETIN

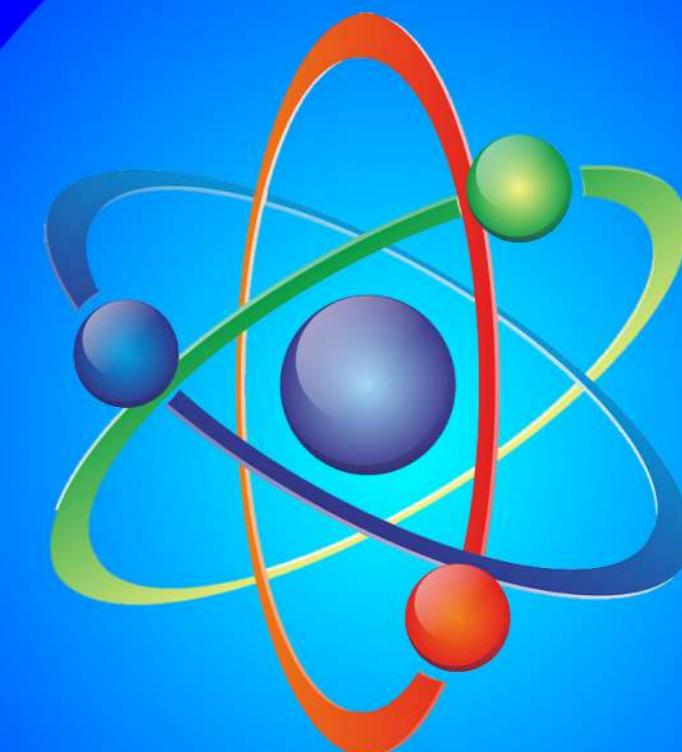
BUXORO PSIXOLOGIYA VA
XORIJIY TILLAR INSTITUTI

ILMIY AXBOROTNOMASI

ISSN 3030-3710 (P)
ISSN 3030-3095 (E)

№ 2, 2024

<http://buxpxti.uz>

ISSN 3030-3710 (P)
ISSN 3030-3095 (E)

**BUXORO PSIXOLOGIYA VA XORIJIY TILLAR INSTITUTI ILMIY
AXBOROTNOMASI**
ilmiy-amaliy jurnal

**SCIENTIFIC REPORTS OF BUKHARA INSTITUTE OF PSYCHOLOGY
AND FOREIGN LANGUAGES**
scientific and practical journal

**НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК БУХАРСКОГО ИНСТИТУТА ПСИХОЛОГИИ
И ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ**
научно-практический журнал

№2(6) 2024

Muassis: Buxoro psixologiya va xorijiy tillar instituti
Tahririyat manzili: Buxoro viloyati, Kogon tumani, B.Naqshband MFY, 20-uy
<http://buxpti.uz/>, buxpti@gmail.com

Tel: +998918312511 Sobirova D.A.
+998905124244 Ostanov Sh.Sh.
<https://t.me/OstanovSH>

Buxoro 2024

<p>BUXORO PSIXOLOGIYA VA XORIJIY TILLAR INSTITUTI ILMIY AXBOROTNOMASI ilmiy-amaliy jurnal 2-son Buxoro - 2024. - 294 b.</p> <p>Научный вестник Бухарского института психологии и иностранных языков научно-практический журнал Выпуск 2. Бухара - 2024. - 294 с.</p>	<p>Jurnal Buxoro psixologiya va xorijiy tillar instituti muassisligidagi nashr hisoblanadi.</p> <p>Jurnalning nashr sifati uchun bosmaxona javobgar.</p> <p>OBUNA INDEKSI 3062</p>	<p>Jurnal tahririyat kompyuterida sahifalandi. Bosishga ruxsat etildi 20.03.2024 Qog'oz bichimi 60x84, 1/8 Tezkor bosma usulda bosildi. Shartli bosma tabog'i 18,3 Buyurtma № 56. Adadi - 60 Bahosi kelishilgan narxda. «Sharq-Buxoro» MCHJ bosmaxonasida chop etildi. Bosmaxona manzili: Buxoro shahar O'zbekiston Mustaqilligi ko'chasi, 70/2 uy. Tel: 0(365) 222-46-46</p>
--	---	---

Ostanov Shuhrat Sharifovich
Buxoro davlat universiteti dotsenti,
Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

YOSHLARNI DESTRUKTIV G'OYALAR TA'SIRIDAN HIMOYALASH IJTIMOIY - PSIXOLOGIK MUAMMO SIFATIDA

Annotatsiya. Ushbu maqolada yoshlarning destruktiv g'oyalar, guruqlar ta'siriga tushib qolishining sabab va motivlarini aniqlash hamda mazkur holatning oldini olishga qaratilgan profilaktik chora-tadbirlar tizimini yaratish, taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan. O'smir va o'spirinlarda destruktiv xulq-atvor psixokorreksiysi bo'yicha nazariy ma'lumotlar ochib berilgan. Shuningdek destruktiv g'oya tushunchasining ijtimoiy-psixologik mohiyatini aniqlangan.

Kalit so'zlar: O'smir, xulq-atvor, destruktiv, shaxs shakllanishi va psixik rivojlanishi, agressiya, depressiya, pxsixokorreksiya, psixokonsultatsiya, diagnostika.

ЗАЩИТА МОЛОДЕЖИ ОТ ВЛИЯНИЯ ДЕСТРУКТИВНЫХ ИДЕЙ КАК СОЦИАЛЬНО - ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА

Аннотация. В данной статье разработаны предложения и рекомендации по выявлению причин и мотивов деструктивных идей, группового воздействия на молодежь и созданию системы профилактических мер, направленных на предупреждение данной ситуации. Выявлены теоретические данные по психокоррекции деструктивного поведения у подростков и подростков. Также выявлена социально-психологическая сущность понятия деструктивная идея.

Ключевые слова: подростковый, поведенческий, деструктивный, становление и психическое развитие личности, агрессия, депрессия, психокоррекция, психоконсультация, диагностика.

PROTECTING YOUNG PEOPLE FROM THE INFLUENCE OF DESTRUCTIVE IDEAS AS A SOCIO-PSYCHOLOGICAL PROBLEM

Annotation. This article develops proposals and recommendations for the creation of a system of preventive measures aimed at identifying the causes and motives of youth falling under the influence of destructive ideas, groups, and preventing this situation. Theoretical data on destructive behavioral psychocorrection has been revealed in adolescents and adolescents. Also identified the socio-psychological nature of the concept of a destructive idea.

Key words: adolescent, behavioral, destructive, personality formation and psychic development, aggression, depression, pxsychocorrection, psychoconsultation, diagnostics.

Kirish. Bugungi kunda bir qator destruktiv guruqlar butun dunyo mamlakatlari hududlarida faoliyat yuritib, bu davlatlar siyosiy, ijtimoiy-madaniy, ma'rifiy hayotida bir qancha muammolar tug'dirib kelmoqda. Ma'lumotlarga ko'ra, yildan-yil amalga oshirilayotgan terrorchilik harakatlari soni ortib bormoqda, bиргина 2018-yili dunyoda 15,3 ming marta terakt sodir etilgan; O'zbekiston Respublikasi Oliy sudining 2019-yil 12-martdag'i hal qiluv qaroriga ko'ra, internet jahon axborot tarmog'idagi 40 nomdag'i o'zbek tilida yuritilayotgan profil, kanal va sahifalar ekstremistik va terroristik deb topildi; yer yuzida har 40 soniyada bir kishi o'z joniga qasd qiladi, suiqasd tufayli har yili deyarli bir million inson hayotdan ko'z yumadi.

Mamlakatimizda keyingi yillarda ijtimoiy, ma'naviy, siyosiy va iqtisodiy sohalarda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar, dunyodagi global o'zgarishlar davlat hamda jamiyat oldiga hal qilinishi lozim bo'lgan bir qator vazifalarni qo'ymoqda.

Hozirgi globallashuv jarayonida shaxs ongini egallahsga qaratilgan xurujlardan saqlanish, har bir kishi ongida mustahkam ma’naviyatni shakllantirish, yoshlarni destruktiv guruhlar ta’siridan asrash, jamiyatimizdagi har bir fuqaro ongida milliy va ma’naviy qadriyatlarimizga tayangan holda mafkuraviy immunitet, xavfsizlikni ta’minlashda antimanipulyativ, assertiv xulq-atvorni tarkib toptirish muhim va dolzarb ahamiyat kasb etadigan masalalardan biridir. Bu esa kelajakda shaxs xavfsizligi, qolaversa, jamiyat hamda davlatning xavfsizligini ta’minlanishda garov vazifasini o’taydigan omillardan hisoblanadi.

O’smirlarda destruktiv xulq-atvor psixokorreksiyasini psixologik tadqiq etish orqali ularni turli guruhrar, oqimlarga kirishining oldini olish, shuningdek, destruksiya tufayli oila, ta’lim muassasasida yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan ziddiyatlar, suiqasd, va boshqa jinoyatlarning oldini olish mumkin.

Adabiyotlar tahlili. Shaxsning destruktiv xulqi, destruktiv faoliyat fenomeni so‘nggi yuz yillik davomida ilmiy jamoatchilik e’tiborida bo‘lib kelmoqda. Dastlab bu mavzuga Erix Frommning yirik ilmiy ishi – “Inson destruktivligi anatomiyasi” kitobi alohida bag‘ishlangan. “O‘yinlar nazariyasi” va “transaksion tahlil”ning asoschisi E.Bern o‘z qarashlarida o‘zaro munosabatlarda namoyon bo‘ladigan psixologik manipulyasiya unsurlarini yoritgan.

D.Karnegi kishilarni boshqarish masalasiga e’tiborini qaratib, boshqaruvni jamiyatda yashayotgan har bir qatlamning ontogenetik davr mobaynida shakllangan psixologik holatlaridan kelib chiqib amalga oshirish maqsadga muvofiq ekanligini ko‘rsatib o‘tgan.

E.Shostrom esa manipulyativ psixologiyani birinchi bor kompleks tarzda o‘rganib, manipulyasiyani zamонавија jamiyatning muammozi sifatida tahlil qilgan.

A.Maslou har bir shaxsda ifodalanadigan antimanipulyativ (assertiv) xulqni o‘rganishda muayyan mezon asosida ish ko‘rib, shaxsning o‘zini o‘zi ro‘yobga chiqarish tushunchalarini ilmiy istilohga kiritgan.

V.Sheynovning “Yashirin boshqarish psixologiyasi” asarida manipulyasiyani o‘rganish yuzasidan jahon maktabini yaratgan xorij psixologlarining nazariyalari tahlil qilingan.

Rus psixologi I.Vagin saylov texnologiyasi asosida siyosat sohasida manipulyativ psixologiya konsepsiyasini yaratgan va o‘z qarashlari bilan jamiyatda ayrim jarayonlar sub’yektiv tarzda boshqarilishini ko‘rsatib o‘tgan.

N.Kozlov shaxsning evolyusion tarzda shakllanish jarayonidagi qadriyatlari mustahkamligi unga ta’sir qilishi mumkin bo‘lgan turli destruktiv munosabatlardan himoyalanishiga sabab bo‘lishini ta’kidlaydi.

S.Kara-Murza shaxsni manipulyativ tarzda boshqarishda avvalo ong faoliyatining o‘rnini, mexanizm va qonuniyatlarini nazariy va amaliy talqin qilib, so‘ng antimanipulyativ xulqni shakllantirish kerakligini ko‘rsatgan.

L.Mixaylov, V.Solomin, T.Malikova va O.Shatrovalar antimanipulyativ xulqning sub’yektiv va ob’yektiv omillarini o‘rganib, har bir shaxs normal hayot tarziga turtki bo‘layotgan xavflarni aniqlash lozimligini ta’kidlaganlar.

O‘zbekistonlik faylasuf, sotsiolog, psixolog va pedagog olimlar ham mazkur muammo yuzasidan izlanishlar olib borishgan. Jumladan, A.X.Yugay, S.M.To‘ychiyeva, D.X.Qarshibayevalar o‘z ilmiy tadqiqotlarida o‘quvchilardagi antimanipulyativ xulq avvalo, ta’lim muassasalarida shakllantirilishi lozimligini, buning uchun ta’lim jarayoniga e’tibor qaratish zarurligini ko‘rsatib o‘tgalar.

R.Samarov o‘z ilmiy ishida jamiyatda mavjud bo‘lgan destruktiv xulqlarni aniqlash, ularning metodologik asoslarini tahlil qilish, taraqqiyotga salbiy ta’sir ko‘rsatuvchi omillarni ko‘rsatish hamda har bir davlatning milliy manfaatidan kelib chiqib, muammoning xavflilik darajasini yoritish, unga siyosiy tus berish zarurligini ta’kidlaydi.

A.Tashanov, Sh.Mustafayevanining ilmiy ishlarida buzg‘unchi g‘oyalarning milliy o‘zlikni anglashga salbiy ta’siri, bugungi global o‘zgarishlar sharoitida mafkuraviy, destruktiv tahdidlar

va ularning milliy o‘zlikni anglash, yoshlar tarbiyasiga salbiy ta’siri ijtimoiy-falsafiy, psixologik jihatdan maxsus tadqiq etilgan.

Mazkur yo‘nalishda ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borishda quyidagi jihatlarga e’tibor qaratilgani maqsadga muvofiq:

- yoshlik davriga xos psixologik himoyaning o‘ziga xos jihatlarini aniqlash;
- tashqi muhitga va psixologik jihatdan destruktiv ta’sirga ega axborotga qarshi yo‘naltirilgan (ichki) psixologik himoyaning turlari hamda ko‘rinishlarini tasnif qilish;
- psixologik himoya mexanizmlarining faolligini ta’minlovchi shaxsning hissiy va kommunikativ xususiyatlarini o‘rganish;
- psixologik himoyaning yetakchi mexanizmlari asosida shaxsning yoshlik davriga xos psixologik portretini ishlab chiqish.

Destruktiv sektalarga qarshi kurash borasida dunyodagi eng yetakchi tashkilotlardan biri bo‘lgan Amerika Oila Fondi qo‘llanmalarida sektalarga kishilarni jalb qilish bilan shug‘ullanadigan shaxsning to‘rt xil belgi, xususiyatlari ko‘rsatib o‘tiladi:

-shu paytgacha uchratilgan insonlar orasidagi eng do‘stona munosabatda bo‘ladigan odam;

-ob‘yekt nimalarni, qanday faoliyatni xush ko‘rishi yuzasidan nihoyatda qiziquvchanlikni namoyon qiladigan odam;

-ro‘parasidagi insonga maqtovlar yog‘dirib, iltifot ko‘rsatib, undan energiya, jismoniy yoki aqliy kuch-quvvat, pul, kvartira va hokazolar olish mumkinligiga ishora qiladigan odam;

-barcha, har qanday savollarga javob bera oladigan odam.

Agar uning suhbatdoshi ishonuvchan, sodda ko‘rinsa, oldindan o‘ylangan reja asosida uni suhbatga tortishga, qiziqtirishga harakat qiladi. Bunda quyidagi ko‘rinishda ish olib borishi mumkin:

-a’zolikka nomzodning hissiyotlari, ruhiy holatidan kutilmagan darajada boxabarligini namoyon etib, uning farovonligi, xotirjamliyi, yaxshi yashashi uchun kuyib-pishib harakat qilayotganini ko‘rsatadi. Bu esa nomzodda uni tushunayotganliklari to‘g‘risida ishonch hissini uyg‘otadi;

-nomzodning muammolari, tashvishlari yuzasidan kerakli ma’lumotlarni aniqlashtirib ola borib, uning qiziqishlari, mashg‘uloti, niyat, maqsad, orzulariga hamohang ravishda suhbat olib boradi. Muloqot jarayonida suhbatdoshidan ko‘z uzmaydi, unga yaqin holatda turadi, qarama-qarshi jins vakili bo‘lsa, psixologik ma’noda “shahvoniy” hujum qiladi. Yo‘riqchi muvaffaqiyatga erishsa, jalb qilinayotgan insonda unga nisbatan ruhiy yaqinlik, munosabatlarni davom ettirishga moyillik paydo bo‘ladi.

Jalb qilinayotgan inson guruhga qabul qilinishga tayyor deb hisoblansa (bu esa 15 minutlik suhbatdan keyin yoki tasodifiy ko‘rinishdagi bir necha uchrashuvlardan so‘ng aniq bo‘ladi), uni guruhga taklif qiladilar. Yo‘riqchilar odatda a’zolikka nomzodning maslak, qiziqishlaridan kelib chiqib guruhni ta’riflaydilar. Masalan, diniy bilimlarini mukammallashtirishni istagan odam “ulamolar suhbat”ga chaqirilsa, biror ilmiy yo‘nalish, aytaylik, iqtisodiyotga qiziqqan insonning qo‘liga “Iqtisodiyot muammolari bo‘yicha yetuk mutaxassislar ishtirokidagi ilmiy-amaliy seminar” taklifnomasi tutqazilishi mumkin.

Yetarli darajada axborotga ega bo‘lman va sodda kishilarda guruh a’zolari juda jonkuyar, mehribon insonlar sifatida yorqin taassurot qoldiradi. Biroq yo‘riqchi va rahbarlarning asl niyatları xatti-harakatlarida ifodalanmaydi. Ular imkonli boricha tez fursatlarda nomzodning guruh uchun qay darajada qimmatga ega ekanligini, ya’ni pul olib kela olishi yoki boshqa a’zolarni jalb qila olishi mumkinligini aniqlashlari lozim bo‘ladi. Agar unga e’tibor qaratilishi zarur, deb topishsalar, nomzod a’zolikka qabul qilingunga qadar guruh diqqat markazida bo‘ladi.

Hozirgi vaqtida ta'lif tizimi mutaxassislari bilan hamkorlikda yoshlarga ko'rsatiladigan salbiy diniy ta'sirlarning oldini olishga qaratilgan ijtimoiy-psixologik dasturlarni amalga oshirish bo'yicha ishlar samaradorligini kuchaytirish zarur.

Destruktiv guruhlarning ta'lif tizimiga qiziqishlari, mazkur sohadan manfaatdorliklarini quyidagicha ko'rsatib o'tish mumkin:

-ta'lif muassasalari bilan hamkorlik natijasida o'z faoliyati qonuniyligini namoyish qilish va nufuzini ko'tarish imkoniyatini qo'ldan bermaslik;

-ta'lifga doir axborotlar niqobi ostida o'z g'oyalarini, mafkurasini targ'ib-tashviq etish;

-ko'plab yangidan-yangi a'zolarni jalb qilish va ommaviy ta'sir ko'rsatish imkoniyati;

-o'sib kelayotgan yosh avlodni ma'naviy tarbiyalash borasida o'zlarining "ijtimoiy-foydali faoliyati"ni targ'ib qilish.

Qayd etib o'tish kerakki, destruktiv guruhlar o'z ta'sirlarini ta'lif tizimining barcha bo'g'inlarida o'tkazishga harakat qiladilar. Markaziy va mahalliy hokimiyat tuzilmalari, ta'lif tizimi xodimlari ko'magi vositasida o'z saflariga ko'proq a'zolar jalb qilish uchun turli o'quv seminarlari ko'rinishida yig'ilishlar o'tkazadilar.

Moddiy-texnik qo'llab-quvvatlanishga muhtoj ta'lif muassasalariga homiylik va insonparvarlik yordami, talabalar va o'qituvchilar uchun sayohatlar va yozgi lagerlar tashkil qilish ko'rinishidagi xatti-harakatlari vositasida mazkur muassasalar rahbariyati bilan mustahkam aloqalarni yo'lga qo'yib oladilar.

Bu ko'pincha tasdiqlangan o'quv dasturlari bilan birga tegishli ekspertizadan o'tmagan va ota-onalar rozilgisiz qo'llanadigan, destruktiv guruhlar mafkurasi va aqidasi unsurlarini aks ettiradigan dastur va metodikalarning ta'lif jarayonida foydalanimishiga olib kelishi mumkin.

Xulosa

Destruktiv faoliyat mohiyatini tadqiq etishda insonning biologik, neyrofiziologik va psixik xususiyatlariga e'tibor qaratilishi maqsadga muvofiq. Shuningdek, destruktiv faoliyatning irsiy jihatdan shartlanganligi, destruksiya namoyon bo'lishida gormonal va asab tizimining tutgan o'rni, mazkur jarayonga psixik xususiyatlarning ko'rsatadigan ta'siri masalasi ham tahlil qilinishi lozim.

2.Insonning destruktiv faoliyatiga baho berishda asosiy e'tibor ijtimoiy-madaniy kontekstda sodir bo'ladigan neyrofiziologik jihatlarga qaratilishi maqsadga muvofiq. Shunga ko'ra, destruksiya biologik jihatdan asosiy, determinantlashgan emas, balki, biologik jihatdan ahamiyatli omildir.

Foydalanimish adabiyotlar

1. Андреева Г.М. «Социальная психология» М. 2005. – С.224.
2. Анохин Р.К. « Системные механизмы высшей нервной деятельности». М.: Найка, 1978. – С.134.
3. Дон Миллер «Как победит страх » М. 1950. – С.221.
4. Загайнов Р.М. «Психолог в команде». М.:ФиС. - 1984. – С.376.
5. Короленко Р. «Психофизиологическая адаптация к экстремальным условиям» Харков. 1998. – С.142.
6. Мерлин В.С. Лекция по психологии мотивов человека. 1971– С. 46.
7. Rasulov A.I. «Psixodiagnostika» Т. 2010. – В.105.

Mundarija /Содержание/Contents

	19.00.00 – PSIXOLOGIYA
3	Sattorov Erkin Niyazmetovich Kadrlar zaxirasini shakllantirish – tashkilot faoliyati samaradorligini ta'minlash sharti: psixologik-pedagogik yondashuvlar
8	Arzikulov Dilshod Ne'matovich Sportchilarni sport musobaqalariga psixologik jihatdan tayyorlash muvofaqiyat omili sifatida
13	Abdurasulov Rustam Abduraimovich Sharq yakkakurashi turlari xususiyatlarining shaxs shakllanishida tutgan o'rni
16	Qarshiyeva Dilafro'z Suyunovna Pedagoglarda stress va uning psixologik determinantlari
19	Muxamedova Dilbar Gafurdjanovna, Sayitova Nargiza Xikmatillo qizi O'smirlardagi agressiv xulq-atvorga ta'sir etuvchi omillar
22	Fayziyeva Mavluda Xudayarovna Psixologik himoyaning ijtimoiy psixologik omillari
28	Djuxonova Noxida Xayotjonovna Etnik stereotiplar va ijtimoiy ustanovkalarni ilmiy tadqiq etishning kontseptual asoslari
34	Ostanov Shuhrat Sharifovich Yoshlarni destruktiv g'oyalari ta'siridan himoyalash ijtimoiy - psixologik muammo sifatida
38	Haydarov Shahriyor Shuxrat o'g'li Bo'lajak muhandislarda psixologik salomatlikni namoyon bo'lishining o'ziga xos psixologik jihatlari
41	Ikramova Malikabonu Azizovna Xorijiy til o'qituvchilari kasbiy kompetentligi rivojlanishining psixologik determinantlari
45	Isakova Muazzam Tulkjinovna, Xaydaraliyev Abdullo Usmonali o'g'li Yuqori sinf o'quvchilari kasb tanlash motivlarining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari
50	Muxtorov Erkin Mustafoyevich Shifokorlarda kasbiy mahorat rivojiga ta'sir etuvchi omillar tadqiqining empiric asoslari
58	Nasirdinova Solicha Ravshanbek qizi O'quvchilarda sanogen tafakkurni namoyon bo'lishining o'ziga xos psixologik xususiyatlari
62	Rahmatova Nasiba Sobirovna Kichik mabit yoshdag'i o'quvchilarning emotsiyal-irodaviy sohasining rivojlanish xususiyatlari
66	Soliyev Farxodjon Sodiqovich Tashqi ijtimoiy xulqni baholashda subyektning shaxsiy xususiyatlarini o'rganish samaradorligi
74	Yuldasheva Gavhar O'tkirovna, Dusmuxamedova Shoira Akabarovna O'smirlar iqtisodiy xulq-atvorining psixologik komponenti xususiyatlari
78	Yunusova Go'zal Sultonovna To'liq va noto'liq oilalardagi onalar tomonidan o'smirlar xulqini nazorat qilishini o'rganish natijalari
83	Ахмадов Назиржон Рахматович Психологические механизмы реабилитации дезадаптированных подростков
88	Xajiyeva Iroda Adambayevna Texnika oliy ta'llim muassasasi talabalarida ma'nnaviy qadriyatlarni rivojlantirishning didaktik ta'minotini takomillashtirish ijtimoiy-psixologik zarurat sifatida
94	Kamalova Zulfiya Xasanovna, Nafisa Akmal qizi Tojiddinova Bo'lajak psixologlarda refleksiya va uning ahamiyati
97	Rajabova Go'zal Zarifovna Folklor an'analari asosida bola shaxsini rivojlantirishhning pedagogik-psixologik asoslari va imkoniyatlari
102	Ortiqov Sirojiddin Sa'dullayevich O'spirinlarda huquqiy ongni shakllantirishning psixologik va pedagogik determinantlari

**BUXORO PSIXOLOGIYA VA XORIJIY TILLAR INSTITUTI ILMYI
AXBOROTNOMASI ILMIY-AMALIY JURNAL**
№2(6) 2024

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **2023-yil 22-fevral № 064916-sonli** guvohnoma bilan ro‘yxatga olingan.

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi OAK Rayosatining 2023 yil 29 dekabrdagi 347-son qarori bilan **10.00.00 – filologiya, 13.00.00 – pedagogika, 19.00.00 – psixologiya** fanlari bo‘yicha dissertatsiya ishlari natijalari yuzasidan ilmiy maqolalar chop etilishi lozim bo‘lgan zaruruiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

**Buxoro psixologiya va xorijiy tillar
instituti ilmiy axborotnomasi // ilmiy-amaliy jurnal. - Buxoro, 2024.
№ 2. - 294 b.**